

MI Újság

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Információs Társadalom Kutatóintézete havi hírlevele a mesterséges intelligencia alkalmazásáról, társadalmi hatásairól és kérdéseiről

2022 május

Az NKE ITKI honlapja: itki.uni-nke.hu

A hírlevél tartalma a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően használható.

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

Az egészségügyi MI-rendszerek esetében a jelentéstételi irányelvek részeként etikai módszerekre is szükség van

Az egészségügyi technológiák, ezen belül a mesterséges intelligencia technológiák tudományos kutatásokon keresztül történő értékelése a bizonyítékokon alapuló orvoslás és az etikus betegellátás egyik sarokköve. Az egészségtudományi jelentéstételi iránymutatások azonban eddig nem tartalmaztak sok részletet a kutatások tervezésének vagy lefolytatásának etikai dimenzióival kapcsolatban. A cikk szerzői szerint az etikai módszerek beépítése a jelentések alkotóelemei közé arra ösztönözné a tudósokat, hogy kutatásaik során foglalkozzanak munkájuk etikai vonatkozásaival is. Javulna az elszámoltathatóság is, mivel azáltal, hogy számot adnak a konkrét modellválasztások mögött meghúzódó indokokról, a kutatók átláthatóvá tehetik ezeket a döntéseket. A végső előny pedig maga az MI-kutatások etikai reprodukálhatóságának előmozdítása lenne.

[Ethics methods are required as part of reporting guidelines for artificial intelligence in healthcare](#)

~

A szingapúri kormány nyilvános keretrendszert és eszközt indított az MI-technológiák átláthatóságának javítására

A szingapúri kormány elindította AI Verify elnevezésű projektjét, amely a világ első mesterséges intelligencia irányítási és tesztelő keretrendszere és eszközkészlete. A technológia lehetővé teszi a fejlesztések területén aktív vállalatoknak, hogy ellenőrizhető módon tegyenek bizonyosságot az általuk alkalmazott MI felelős használatáról. Ahogy egyre több vállalat építi be az MI-technológiák valamilyen formáját a termékeibe és szolgáltatásaiba, úgy erősödik az a felismerés, hogy a mesterséges intelligenciában rejlő üzleti potenciálok tényleges kiaknázásában a közbizalom kulcsszerepet játszik. A Verify AI projekt lehetővé teszi, hogy az MI-technológiák fejlesztői, illetve alkalmazói standardizált tesztek során, előre meghatározott alapelveknek feleltessék meg rendszereiket.

[Singapore launches world's first AI testing framework and toolkit to promote transparency; Invites companies to pilote and contribute to international standards development](#)

~

Az EU a Big Tech óriáscégeket érintő újabb jogszabályban állapodott meg

Az Európai Unió vezetői április utolsó hetében megállapodtak a digitális szolgáltatásokról szóló törvényről, melynek egyik fontos tartalmi eleme, hogy jelentős átláthatósági követelményeket állít a technológiai szektor nagy része felé, beleértve a Big Tech-nek is nevezett óriáscégeket. A Mesterséges Intelligencia szabályozási kérdéseit figyelemmel kísérőknek különösen fontos elem lesz majd az az újonnan bevezetett követelmény, amely előírja a „nagyon nagy platformok” (azaz a 45 millió EU-s felhasználónál nagyobb forgalmú helyek) üzemeltetőinek, hogy a náluk keletkező adatokat – külön felkérés alapján – megosszák az EU hatóságaival, illetve az erre feljogosított kutató intézményekkel, továbbá kötelezi őket éves kockázatelemzésre és független transzparencia-auditra.

[EU law targets Big Tech over hate speech, disinformation](#)

~

A Meta cég nagyerejű nyelvi modellt épített és tett szabadon hozzáférhetővé. Vajon miért?

A Facebook anyacége, a Meta a közelmúltban új, kiterjedt nyelvi modellt fejlesztett. A vállalat Mesterséges Intelligencia laboratóriuma által előállított szoftver sok tekintetben az ezen a terepen úttörőnek számító OpenAI csúcfejlesztéséhez, a GPT-3-hoz hasonlatos. A Meta ugyanakkor az OpenAI-jel ellentétben most szabadon elérhetővé teszi modelljét a kutatói közösség számára, ráadásul a fejlesztés valamennyi részlet információjával együtt. A Meta arra biztatja a kutatói közösség tagjait, hogy tüzetesen vizsgálják meg legújabb

fejlesztésüket, rávilágítva valamennyi megbújó hibára, hiányosságra. Joelle Pineau, a Meta AI élére került új vezérigazgató az új technológiákkal kapcsolatos transzparencia régi élharcosa. A Meta döntését mind az akadémiai, mind a vállalati kutatói szakma üdvözölte. [Meta has built a massive new language AI – and it's giving it away for free](#)

~

Biztonságosabb önvezető autók: észt kutatók új algoritmusát ígér ezen a téren

A Mesterséges Intelligenciával támogatott járműtechnológia egyik fellegvára a neves TalTech, a Tallinni Műszaki Egyetem. Az itt található kutatócsoport vezetője, Raivo Sell most arról számolt be a Journal of Field Robotics szakfolyóirat legfrissebb számában, hogy egy általuk kifejlesztett új algoritmusnak köszönhetően lényegesen finomabb működést, és nagyobb megbízhatóságot sikerült elérniük az ilyen gépjárművekkel. Míg az önvezető autók első generációi meglehetősen alapszintű algoritmusai segítségével csupán szigorúan strukturált közlekedési szituációban boldogultak, addig az új generációs önvezető autókkal kapcsolatban elfogadott követelménnyé kezd válni, hogy erősen közelítsen a működésük a képzett emberi sofőrök készségszintjéhez.

[An Estonian research team develops an algorithm for safer self-driving cars](#)

~

Észrevehetetlenül módosított MI-rendszerek káros működésre bírhatók

Rossz szándékú alkalmazottak elméletileg észrevétlenül módosíthatják az MI algoritmusait, lehetővé téve a hackerek számára, hogy másfajta döntések meghozatalára utasítsák az adott MI-rendszert. Az MI-modellek betanítása hatalmas számítási erőforrásokat igényel, amelyeknek a legtöbb vállalat híján van, ezért az ilyen feladatokat gyakran erre szakosodott cégekre bízzák. A Massachusetts Institute of Technology munkatársai egy kísérletben úgy módosították az MI-rendszerek működését, hogy a rendszert a betanítási szakaszában arra oktatták, hogy meghatározott jelsorozatokat keressen az adatokon belül és másképp működjön, ha észleli azokat. A kutatók szerint a probléma ellen nem sokat lehet tenni azon kívül, hogy házon belül fejlesztik az MI-rendszereket, megbízható személyzet segítségével.

[AIs could be hacked with undetectable backdoors to make bad decisions](#)

~

Csupán recseg, vagy éppen „magányos”? Kutatók MI-vel elemzik a tengeri korallok zaját

Brit és indonéz egyetemek közös tengerbiológiai kutatócsoportja víz alatti audio felvételek tanulmányozása során különös hangmintákat fedezett fel, mely a partközeli vizeket benépesítő koralltelepek zúgása volt. Az elmúlt években aggasztóan felgyorsult a tengeri élőhelyek pusztulása, a korallok pedig különösen érzékenyek a környezeti hatásokra. A lassan elhaló korall állatkák alkotta telepeknek a hangja is megváltozik. A kutatócsoport a Mesterséges Intelligenciát hívta segítségül a jelenség tanulmányozására. A kutatók által fejlesztett algoritmus a tenger alatt készült felvételek számos adatpontját elemzi. A kísérleti szoftver 92%-os pontossággal képes előre jelezni, hogy a hangfelvétel környezetében található korall telepek egészségesek-e, vagy már csupán leépülő félben levő, „elmagányosodó” képződmények.

[Crackling or desolate? AI trained to hear coral's sounds of life](#)

~

Robotszezon: a nyári programok egész sorában találkozhatunk ma már robotizált segítőkkel

Az MI-technológiák alkalmazási területeinek palettája ma már egyre színesebb. A hétköznapi tevékenységeinket segítő, automatizáló eszközök piaca robbanásszerűen növekszik. A Nala Robotics igazgatója, Ajay Sunkara a korai 1990-es évek nagy számítógépes „forradalmához” hasonlítja a robotpiac mostani helyzetét. A cég maga is előrukkolt a nyárra egy újdonsággal: Pizzaiola márkanévre keresztelt sütőrobotja óránként 50 darab tésztát állít elő az olaszos pizzakultúráért rajongó amerikai fogyasztóknak. A technológiai trendek figyelésére szakosodott Axios What’s Next még egész csokornyit összeszedett a szezon hasonló robot-újdonságaiból: ilyenek a robotpincérek, a kiszállító robotok, a catering-ben vagy akár az idősgondozás területén alkalmazott robottechnológiák.

[Hot robot summer](#)

~

Az amerikai Walmart kereskedő láncnál szinte minden munkafolyamatba beépült már az MI

A különféle MI technológiák, alkalmazkodva a változatos helyzetekhez, részfeladatokhoz, egyre gyorsuló tempóban és terjedelemben épülnek be a vállalkozások gyártási és üzleti folyamataiba - ezeket nevezzük beágyazott mesterséges intelligenciának. A Venturbeat folyóirat az amerikai kereskedelmi-lánc óriás, a Walmart példáján keresztül mutatja be az MI-technológiák alkalmazási lehetőségeit. Az egyik legfontosabb terület, ahol az elmúlt évek során a vállalat jelentős MI-befektetéseket eszközölt, a vásárlói igények felmérése és előrejelzése volt. A cég a természetes nyelvi feldolgozás segítségével hatékonyabbá tette a személyre szabhatóságot és a keresőrendszerét, valamint kiemelkedő a „virtuális próbafülke” technológiája és saját digitális asszisztens platformja is.

[AI is embedded everywhere at Walmart](#)

~

